

Beeld/spraak

Frank BAHNMÜLLER / Jozefien VAN HUFFEL

ANTWERPEN | Ze waren met twaalf. Geen apostelen, daar in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen op de Werelddag tegen Armoede, maar wel elf vrouwen en een man die weten wat het is. Die weten dat respect in de regel niets kost, maar toch duur blijkt als je geen geld op zak hebt. Dat een kassa iets kan zijn om bang voor te zijn, dat je soms erg hard moet trekken om de eindjes aan elkaar te knopen. In de voorstelling *Onze rijkdom* vertelden de twaalf dat alles in zelfgeschreven liedjes. Het applaus was gratis. Of onvoorstelbaar kostbaar.

Al of niet studeren als een kip zonder kop

ZieZoZorgen

Lieve SWINNEN

” Bovenstaande titel verwijst naar een onderzoek verricht bij eerstejaars aan een hogeschool. Meer dan de helft van hen weet niet hoe je een cursus moet blokken. De onderzoekers kwamen tot vier groepen van studenten: twee met een studiemethode die meer kans tot slagen biedt en twee bij wie de slaagkansen minder worden. Veel jongeren leren blijkbaar niet hoe je leerstof moet verwerken. Waar intelligente studenten nog door het middelbaar geraken zonder leerstrategie, is dat in het hoger onderwijs niet langer het geval.

Hoe studeren? is ook een vaak voorkomend thema tijdens de consultaties hier. Zeker wanneer leren lastiger wordt, omdat een kind met een leerstoornis kampt, zich moeilijk kan concentreren of veel andere zorgen aan het hoofd heeft. En aangezien het bij studeren gaat zoals bij de meeste vaardigheden, namelijk ‘oefening baart kunst’, wil ik daar vandaag bij stilstaan.

Wanneer je de studiemethodes van slagende/niet slagende studenten vergelijkt, wordt duidelijk welke kenmerken het verschil maken. Enerzijds het verschil tussen passief en actief studeren, anderzijds het puur vanbuiten leren of betekenisgericht leren.

Passief dan wel actief leren. Bij het studeren, beperken veel jongeren zich tot het lezen van de leerstof, waarbij ze

alles wel herkennen, maar niet toekomen aan verwerken (kennen). Ze steken er globaal te weinig tijd in. Of ze beperken zich tot vanbuiten leren, ‘papegaaien’ als het ware. Een actieve leerstijl is echter veelzijdig: samenvatten, in schema plaatsen, vanbuiten leren, inoefenen, herhalen... Scholen schenken daaraan gelukkig almaar meer aandacht.

Afgelopen zomer zag ik Sander, een jongen die het vijfde middelbaar zou aanvatten. Het was vorig jaar kantje boord geëindigd en zoals vaak werd gedacht aan aandachtsproblemen. Wat blijkt? Sander studeert zelden schriftelijk, ook oefeningen van wiskunde maakt hij ‘in zijn hoofd’. Onmogelijk natuurlijk en daar zal een pilletje om de concentratie te verbeteren niet veel aan helpen. Ik hoef niet te vertellen dat Sander teleurgesteld was. Medicatie nemen, sloot aan bij zijn passieve stijl. Actief worden in het studeren, is een ander paar mouwen.

Hoe je een vak best leert, is niet altijd duidelijk: moet je de cursus vooral snappen of zijn er ook delen die je vanbuiten moet leren? Veel studenten kunnen dat niet inschatten. Betekenisgericht leren, wil zeggen dat je leerstof koppelt aan wat je al weet, verbanden leert zien, hoofd- en bijzaken onderscheidt. Combineer je dit met uit het hoofd leren waar nodig, dan beschik je over een

veelzijdig – en succesvol – leerpatroon. Veel informatie verwerken, vraagt een strategie. De leerstof na bijvoorbeeld elk hoofdstuk samenvatten, maakt dat je niet plotseling voor een enorme berg komt te staan. Regelmaat is de gouden regel van een goede planning. Sommigen overdrijven in de andere richting: te detailgericht leren, geen ontspanning nemen. Zoals Isabelle. Door haar enorme inzet behaalde ze steeds schitterende resultaten. In het zesde middelbaar crashte ze, de hoeveelheid leerstof nam toe, alles minutieus kennen, was niet meer haalbaar. Dit inzien en stap voor stap veranderen, heeft heel wat gekost, maar maakt wel dat Isabelle nu succesvol hogere studies volgt.

Vergeet echter niet dat je puber op dit moment leeft. School is iets waar je vandaag huiswerk voor maakt en dat morgen ook weer moet, waar je leuke en stomme dingen meemaakt, waar je vrienden zitten en je leraren vaak net zo erg zijn als je ouders. Zoek naar een school waar je puber zich als een vis in het water voelt en puzzel een lessenpakket samen dat past bij zijn/haar belangstelling. De zin om te leren, komt dan vanzelf. En, mislukken moet kunnen. Blijf steunen in bange dagen om vervolgens uit te zoeken hoe valkuilen in de toekomst te vermijden. Studeren moet je leren.”